

Încasări și plăți în numerar

Obligații legale

Interdicții

Aspecte practice

Încasări și plăți în numerar: obligații legale, interdicții, aspecte practice

Autor: Ionuț Jinga

ISBN: 978-606-47-1177-9

© RENTROP & STRATON

Senior Editor: George Straton

Director General: Octavian Breban

Manager produs: Georgiana Stoica

Manager Departament Editorial: David Trușcă

Director Creație: Cristina Straton

Manager DTP: Mirela Vasilescu

Manager Producție: Simona Morărescu

Toate drepturile rezervate. Nicio parte din acest material nu poate fi reprodusă, arhivată sau transmisă sub nicio formă și prin niciun fel de mijloace, mecanice sau electronice, fotocopiere, înregistrare audio sau video, fără permisiunea în scris din partea editorului. Autorii sau editorii nu sunt responsabili pentru nicio pierdere ocazionată vreunei persoane fizice sau juridice care acționează sau se abține de la acțiuni ca urmare a citirii materialelor publicate în această lucrare.

Puteți consulta și celelalte lucrări editate de RENTROP & STRATON la: www.rs.ro

IPC502

Bdul Națiunile Unite nr. 4, bloc 107A, etajul 1,
sector 5, București

1. Principalele prevederi ale Legii nr. 70/2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operațiunile de încasări și plăți în numerar, cu modificările și completările aduse de Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung, Ordonanța de urgență nr. 98/2023 pentru modificarea articolului LXIV din Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung si Ordonanța de urgență nr. 115/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice, pentru consolidare fiscală, combaterea evaziunii fiscale, pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru prorogarea unor termene

Regula generală: Operațiunile de încasări și plăți efectuate de persoane juridice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale, liber-profesioniști, persoane fizice care desfășoară activități în mod independent, asocieri și alte entități cu sau fără personalitate juridică de la/către oricare dintre aceste categorii de persoane se vor realiza numai prin instrumente de plată fără numerar.

1.1. Care sunt instrumentele de plată fără numerar

- Viramentul
- Ordinul de plată
- Cecul
- Cambia
- Biletul la ordin
- Cardul
- Acreditivul
- Incasso
- Srisoarea de garanția bancară
- Vinculația

- Mijloace electronice

Viramentul este un procedeu tehnic bancar, constând în creditarea unui cont și debitarea altuia, sub următoarele forme:

- transfer din contul de disponibil în contul de depozit la termen;

- transfer din contul de disponibil în contul de linie de credit;

- transfer din contul de disponibil în contul de card.

Ordinul de plată este o dispoziție necondiționată adresată băncii în scris pe suport hârtie sau electronic. Participanți:

- ordonatorul, plătitorul, cel care emite ordinul de plată și-l depune la bancă să;

- banca plătitorului, care la primirea ordinului de plată verifică dacă plătitorul dispune de fondurile necesare efectuării plății;

- banca beneficiarului, care primește prin circuitul bancar ordinul și creditează contul beneficiarului;

- beneficiarul.

Potrivit BNR, mijloacele de plată fără numerar permit transferul fondurilor deținute în conturi deschise la instituții de credit sau la Trezoreria Statului, în baza primirii unei instrucțiuni de plată. Efectuarea unei plăți fără numerar prin transfer de fonduri de la plătitor la beneficiar implică o serie de operațiuni bancare care, în prezent, sunt permise doar instituțiilor autorizate și supravegheate prudențial (respectiv instituțiilor de credit) și Trezoreriei Statului.

Faza tranzacțională cuprinde inițierea, validarea și transmiterea unei instrucțiuni de plată. În funcție de tipul de instrument, instrucțiunea de plată poate fi inițiată de debitor (spre exemplu, în cazul transferului credit) sau de beneficiar (spre exemplu, în cazul debitării directe). În această fază au loc o serie de operațiuni, care vizează în principal verificarea identității părților implicate în tranzacție, a autenticității instrumentului de plată utilizat și a integrității datelor aferente tranzacției.

În faza de compensare și decontare, instituțiile (instituțiile de credit și Trezoreria Statului) schimbă între ele creanțele rezultate din plățile fără numerar, prin intermediul sistemului de plăți pentru plăți de mică valoare și volum mare, și decontează soldurile nete ale acestor creanțe prin intermediul sistemului REGIS.

O modalitate foarte comodă de plată a facturilor o reprezintă utilizarea plăților programate sau debitării directe. Cu acest tip de serviciu, cu ajutorul băncii, se pot achita automat facturile către furnizorii de utilități cum ar fi facturile de telefon, energie, apă sau chirie. În cazul în care se optează pentru plățile programate, trebuie să se specifice data din luna când va fi efectuată plata (de exemplu, ultima zi a lunii) și suma necesară. În cazul în care se utilizează debitarea directă, suma poate fi indicată ca fiind variabilă, de exemplu în cazul unei facturi de telefonie mobilă sau consum de energie.

Bunurile cumpărate pe Internet pot fi plătite cu cardul de plată.

1.2. Noutăți privind firmele obligate să se doteze cu aparate de citire a cardurilor (P.O.S.)

Începând cu 1 ianuarie 2023, urmare O.G. nr. 16/2022, persoanele juridice care desfășoară activități de comerț cu amănuntul și cu ridicata, așa cum acestea sunt definite de Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele care desfășoară activități de prestări de servicii, care realizează în cursul unui an încasări în numerar cu o valoare mai mare de 50.000 lei, au obligația să accepte ca mijloc de plată cardurile de debit, de credit sau preplătite, prin intermediul unui terminal **POS** și/sau al altor soluții moderne de acceptare, inclusiv aplicații ce facilitează acceptarea plăților electronice. Prin activitatea de prestări de servicii, în sensul prezentului alineat, se înțelege operațiunea definită la art. 271 alin. (1) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Obligația de acceptare de către persoanele juridice prevăzute mai sus a cardurilor de debit, de credit sau preplătite, prin intermediul unui terminal POS și/sau al altor soluții moderne de acceptare, se naște începând cu trimestrul următor celui în care încasările în numerar din cursul anului respectiv au depășit pragul de 50.000 lei.

În cazul în care, timp de 2 ani consecutivi, pragul de 50.000 lei nu a fost depășit, entitățile respective nu mai au obligația de acceptare a cardurilor de debit, de credit sau preplătite, prin intermediul unui terminal POS și/sau al altor soluții moderne de acceptare, dar pot opta pentru continuarea acceptării acestor instrumente de plată.

Cine sunt comercianții care desfășoară activități de comerț cu amănuntul și cu ridicata

Aceștia sunt definiți de Ordonanța Guvernului nr. 99/2000 privind comercializarea produselor și serviciilor de piață, astfel:

- comerț cu ridicata/de gros - activitatea desfășurată de comercianții care cumpără produse în cantități mari în scopul revânzării acestora în cantități mai mici altor comercianți sau utilizatori profesionali și colectivi;

- comerț cu amănuntul/de detail - activitatea desfășurată de comercianții care vând produse, de regulă, direct consumatorilor pentru uzul personal al acestora;

Cine sunt comercianții care desfășoară activități de prestări de servicii

Potrivit prevederilor art. 271 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, se consideră prestare de servicii orice operațiune care nu constituie livrare de bunuri.

Prestările de servicii cuprind operațiuni cum sunt:

- închirierea de bunuri sau transmiterea folosinței bunurilor în cadrul unui contract de leasing;

- cesiunea bunurilor necorporale, indiferent dacă acestea fac sau nu obiectul unui drept de proprietate, cum sunt: transferul și/sau cesiunea drepturilor de autor, brevetelor, licențelor, mărcilor comerciale și a altor drepturi similare;

- angajamentul de a nu desfășura o activitate economică, de a nu concura cu altă persoană sau de a tolera o acțiune ori o situație;

- prestările de servicii efectuate pe baza unui ordin emis de/sau în numele unei autorități publice sau potrivit legii;

- servicii de intermediere efectuate de persoane care acționează în numele și în contul altei persoane, atunci când intervin într-o livrare de bunuri sau o prestare de servicii.

Potrivit prevederilor Legii nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată, și operatorii economici furnizori de servicii de utilitate publică, precum și instituțiile publice care încasează impozite, taxe, amenzi, dobânzi, penalități de întârziere, penalități și alte obligații de plată au obligația să accepte încasări și prin intermediul cardurilor de debit și al cardurilor de credit.

Un alt serviciu pe care îl pot oferi comercianții dotați cu POS este serviciul de avans în numerar la terminalele de plată în baza contractelor încheiate cu instituțiile acceptante.

Operatorii economici pot acorda avansuri în numerar (DECI NU SUNT OBLIGAȚI), iar cei care acceptă au obligația să afișeze la loc vizibil semnul privind acordarea acestui serviciu, precum și informații privind costurile percepute.

Instituțiile emitente și acceptante de carduri întreprind toate măsurile necesare de implementare a sistemului de acordare de avansuri în numerar la terminalele de plată, odată cu achiziția de bunuri și/sau servicii, pentru utilizatorii de carduri.

Avansul acordat se evidențiază distinct pe chitanța emisă de terminalul de plată și nu poate depăși suma de 200 lei. Tranzacțiile privind avansul în numerar se asimilează retragerilor de numerar de la bancomate, iar comisioanele aferente tranzacțiilor se stabilesc conform contractelor în vigoare între părți. Comercianții pot percepe de la titularul cardului un comision care nu poate depăși 1% din valoarea avansului acordat.

În cazul în care suma existentă în casă, la dispoziția comercianților acceptanți de carduri, nu acoperă suma solicitată de clientul utilizator de card, acesta va primi suma disponibilă.

Instituțiile acceptante de carduri au obligația de a instala terminale de plată în termen de maximum 30 de zile de la data solicitării. Instalarea terminalelor de plată se face la solicitarea operatorilor economici în baza contractelor încheiate în acest scop, în toate locurile indicate de aceștia.

În schimb, agenții economici obligați să se doteze cu POS au posibilitatea să-și aleagă instituția acceptantă.

Plafon de încasări. Plăți în numerar de la persoane fizice, juridice

Întrebare:

Vă rog să mă ajutați să clarific aspecte legate de Legea nr. 70/2015 modificată privind încasările și plățile în numerar. Avem magazine în care vindem articole sportive atât persoanelor fizice, cât și juridice. Vă rog să mi spuneți care este plafonul pentru o încasare cash pentru o persoană fizică și care este plafonul cash pentru o persoană juridică (factura emisă în baza bonului fiscal). Care este suma pe care o plătim unui furnizor zilnic și care este total plafon zilnic?

Răspuns:

Noile plafoane:

- pentru încasări de la persoane juridice:

a) încasări în limita unui plafon zilnic de **5.000 lei** de la o persoană;

b) încasări efectuate de către magazinele de tipul cash and carry, care sunt organizate și funcționează în baza legislației în vigoare, de la persoanele juridice*, în limita unui plafon zilnic de 10.000 lei de la o persoană.

- pentru încasări de la persoane fizice:

Operațiunile de încasări și plăți în numerar efectuate între persoanele juridice și persoane fizice, reprezentând contravaloarea unor livrări ori achiziții de bunuri sau a unor prestări de servicii, dividende, cesiuni de creanțe sau alte drepturi și primiri ori restituiri de împrumuturi sau alte finanțări, se efectuează cu încadrarea în plafonul zilnic de **10.000 lei** către/de la o persoană.

Operațiunile de încasări și plăți între persoanele juridice* și persoanele fizice în calitate de asociați/acționari/administratori/persoane fizice/alți creditori exclusiv creditorii instituționali care desfășoară activități de intermediere financiară prevăzute de lege reprezentând împrumuturi, indiferent de natura și destinația acestora, se efectuează **numai prin instrumente de plată fără numerar.**

Plafon plăți:

c) plăți în limita unui plafon zilnic de **5.000 lei**/persoană, dar nu mai mult de un plafon total de 10.000 lei/zi;

d) plăți către magazinele de tipul cash and carry, care sunt organizate și funcționează în baza legislației în vigoare, în limita unui plafon zilnic total de 10.000 lei;

e) plăți din avansuri spre decontare, în limita unui plafon zilnic de **5.000 lei**, stabilit pentru fiecare persoană care a primit avansuri spre decontare (s-a menținut plafonul stabilit prin Legea nr. 296/2023).

Plafon casă:

Sumele în numerar aflate în casieria persoanelor prevăzute la art. 1 alin. (1) nu pot depăși, la sfârșitul fiecărei zile, plafonul de 50.000 lei. În cazul magazinelor de tipul cash and carry, supermagazinelor și hipermagazinelor care sunt organizate și funcționează în baza legislației în vigoare, sumele în numerar aflate în casierie nu pot depăși, la sfârșitul fiecărei zile, plafonul de 500.000 lei. Sumele în numerar care depășesc plafonul se depun în conturile bancare ale acestor persoane în termen de două zile lucrătoare.

Se admite depășirea acestui plafon numai cu sumele aferente plății salariilor și a altor drepturi de personal, precum și a altor operațiuni cu persoane fizice, pentru o perioadă de 3 zile lucrătoare de la data prevăzută pentru plata acestora.

Sumele în numerar care depășesc nivelul stabilit conform alin. (1) vor fi depuse în conturile bancare ale persoanelor respective în termen de două zile lucrătoare.

Aplicare Legii nr. 70/2015 în cazul IFN

Întrebare:

O IFN (Instituție Financiară Nebancare) acordă credite de nevoi personale în lei, direct din casieria unității, persoanelor fizice care semnează un contract. Sunt și persoane care nu au conturi

deschide la bănci, drept urmare aceștia încasează banii acordați printr-un contract de credit în numerar.

Exista restricție în ce privește plățile, încasările în numerar referitor la activitatea de creditare, având în vedere prevederile Legii nr. 70/2015 actualizata? Care este plafonul în numerar care se poate achita direct din casieria unității pentru un credit?

Răspuns:

Prevederile Legii nr. 70/2015 nu se aplică în prezența speța conform art. 1 alin. (2) din Legea nr. 70/2015 actualizata. Plafioanele aplicabile în legea menționată mai sus nu se referă la IFN-uri.

„Prevederile prezentului capitol nu se aplică Trezoreriei Statului, instituțiilor de credit, instituțiilor emitente de monedă electronică, instituțiilor care prestează servicii de plată, autorizate de Banca Națională a României sau autorizate în alt stat membru al Uniunii Europene și notificate către Banca Națională a României, potrivit legii, instituțiilor financiare nebancare și entităților care efectuează operațiuni de schimb valutar, definite potrivit legii, pentru operațiunile specifice activității pentru care acestea au fost autorizate, precum și operatorilor din domeniul jocurilor de noroc”.

Plată salarii. Plafon de plăți în numerar.

Întrebare:

Compania de agenturare nave primește în contul său bancar de la un armator suma de 100.000 de euro pentru plata salariilor unui echipaj românesc sau străin de pe o navă acostată în portul Constantă, Midia sau Mangalia. Sumele necesare plății drepturilor salariale ajung la bordul navelor aflate în voiaj pe următorul circuit: companiile de navigație iau legătura cu firmele de agenturare care le reprezintă în porturile de escală ale navelor și le transmit în conturile lor bancare sumele destinate plății salariilor. Agenții navelor ridică banii de la bancă și îi predau comandanților navelor în vederea efectuării plăților. Firma de agenturare are rolul curierului care primește banii de salarii și îi transmite mai departe.

Firma de agenturare poate să efectueze tranzacții în numerar, în valută, în sume ce depășesc plafonarea conform noilor măsuri fiscale începând cu 1 noiembrie 2023?

Răspuns:

La art. 5 din Legea nr. 70/2015 se precizează că plafoanele-limita prevăzute de prezentul capitol nu se aplică de către persoanele prevăzute la art. 1 alin. (1), pentru următoarele operațiuni:

()

d) retragerea de numerar din conturi deschise la instituțiile de credit sau la instituțiile care prestează servicii de plată și care sunt autorizate de Banca Națională a României pentru plata salariilor și a altor drepturi de personal prevăzute de lege și pentru alte operațiuni de plăți efectuate către persoanele fizice;

Potrivit Legii nr. 296/2023 nu se modifică acest articol.

De asemenea noile modificări aduse de Legea nr. 296/2023 precizează că:

3. După articolul 4¹ se introduce un nou articol, art. 4², cu următorul cuprins: art. 42 - (1) Sumele în numerar aflate în casieria persoanelor prevăzute la art. 1 alin. (1) nu pot depăși, la sfârșitul fiecărei zile, plafonul de 50.000 lei. În cazul magazinelor de tipul cash and carry, supermagazinelor și hipermagazinelor care sunt organizate și funcționează în baza legislației în vigoare, sumele în numerar aflate în casierie nu pot depăși, la sfârșitul fiecărei zile, plafonul de 500.000 lei. Sumele în numerar care depășesc plafonul se depun în conturile bancare ale acestor persoane în termen de două zile lucrătoare.

(2) Se admite depășirea acestui plafon numai cu sumele aferente plății salariilor și a altor drepturi de personal, precum și a altor operațiuni cu persoane fizice, pentru o perioadă de 3 zile lucrătoare de la data prevăzută pentru plata acestora.

(3) Sumele în numerar care depășesc nivelul stabilit conform alin. (1) vor fi depuse în conturile bancare ale persoanelor respective în termen de două zile lucrătoare.

Astfel că apreciez ca pentru sumele destinate salariilor nu se supun plafoanelor din lege și de asemenea pot depăși plafonul de 50.000 de lei, pentru o perioadă de 3 zile.